

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН
підготовки магістра
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійної програми Початкова освіта

**Силабус освітнього компонента «ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ФАХОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН»** підготовки *магістра*, галузі
знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *013 Початкова освіта*, за освітньо-
професійною програмою *Початкова освіта*

Розробник: Пріма Р.М., професор, завідувачка кафедри теорії і методики
початкової освіти, доктор педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Пріма Д.А.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і
методики початкової освіти**
протокол № 1 від 29.08.2022 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання – 2-ий
		Семестр – 3-ий
ІНДЗ: =		Лекції – 24 год.
		Практичні (семінарські) – 26 год.
		Самостійна робота – 90 год.
		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: екзамен	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові
Науковий ступінь
Вчене звання
Посада

Пріма Раїса Миколаївна
доктор педагогічних наук
професор
завідувач кафедри теорії і методики

Контактний телефон
Електронна пошта

початкової освіти
066-700-83-44
primar@ukr.net,
Prima.Raisa@vnu.edu.ua

Дні занять

відповідно до розкладу
<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Освітній компонент (ОК 07) «Теорія і методика викладання фахових педагогічних дисциплін» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки магістрів зі спеціальності 013 Початкова освіта на першому році навчання. Він визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач вищої освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу освітнього компонента; забезпечує загальний та професійний розвиток магістра та націлений на актуалізацію нових підходів до підготовки педагогічних кадрів для вищої школи, спрямованих на формування у здобувачів вищої освіти загальної й педагогічної культури, світогляду, спеціальних знань та вмінь, достатніх для виконання професійних обов'язків. Зміст дисципліни: предмет і завдання методики викладання педагогічних дисциплін як науки і навчальної дисципліни; стандартизація підготовки фахівців у ЗВО; зміст освіти у закладі вищої освіти; зміст навчання у вищій школі; закони, закономірності і принципи викладання педагогіки; провідні форми й типи навчання у ЗВО, форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, форми викладу навчального матеріалу у вищій школі; контроль і оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти; психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти; науково-дослідна діяльність студентів магістратури; організація виховної роботи у ЗВО; методика організації педагогічних практик у процесі фахової підготовки.

2. Пререквізити. Знання, уміння й навички, компетентності, яких набули здобувачі вищої освіти в процесі вивчення ОК: «Педагогіка загальна»; «Основи науково-педагогічних досліджень»; «Теорія і технологія науково-педагогічних досліджень».

Постреквізити. Знання, уміння й навички, компетентності, яких набудуть здобувачі освіти стануть необхідною основою для вивчення таких ОК, як: «Гуманізація та технологізація виховного процесу у закладі вищої освіти»; «Аксіологія педагогічної освіти».

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення ОК «Теорія і методика викладання фахових педагогічних дисциплін» є забезпечення засвоєння магістрантами теоретичних основ методики викладання педагогіки у ЗВО, розвиток у майбутніх фахівців критичного педагогічного мислення, виховання професійно значущих рис особистості.

Завдання ОК «Теорія і методика викладання фахових педагогічних дисциплін»:

- сформувані знання ключових понять методології та методики викладання педагогіки;
- ознайомити майбутніх фахівців із теоретичним матеріалом з педагогіки; загальними питаннями теорії педагогічної діяльності;
- вивчити і практично використовувати організаційні форми і методи викладання педагогіки;
- ознайомити зі специфікою організації науково-дослідної роботи з педагогіки;
- сформувані знання про закономірності і принципи викладання педагогіки;
- ознайомити магістрантів з технологією організації позанавчальної роботи з педагогіки та виховної роботи у ЗВО.

4. Результати навчання (компетентності):

Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати задачі дослідницького та / або інноваційного характеру у сфері початкової й вищої освіти
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК 3. Здатність до гнучкості мислення, його абстрактності та критичності, аналізу й синтезу.
	ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); виявляти ініціативу та підприємливість.
	ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності у регіональному, загальнонаціональному вимірах, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.
	СК 4. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології й цифрові освітні ресурси в організації освітнього, наукового і виробничого процесів у галузі початкової та вищої освіти.
	СК 6. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової й вищої освіти.
	СК 7. Здатність здійснювати моніторинг та оцінювати результати власної педагогічної діяльності, визначати перспективи професійного розвитку.
Програмні результати	ПРН 1. Критично осмислювати та інтегрувати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування

навчання (ПРН)	освіти (в тому числі початкової) в Україні у перебігу розв'язання складних задач у широких мультидисциплінарних контекстах.
	ПРН 2. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
	ПРН 3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері початкової та вищої освіти державною та іноземною мовами усно і письмово.
	ПРН 7. Планувати, організовувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері початкової та вищої освіти; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; робити обґрунтовані висновки.
	ПРН 10. Засвідчувати вміння критично і абстрактно мислити, генерувати нові ідеї (креативність), дотримуватись етичних вимог у перебігу професійної діяльності у початковій та вищій школі.

Soft skills:

- **системне, аналітичне та критичне мислення** (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі);
- **комунікативні навички** (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу);
- **навички командної роботи** (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення – переговорів, до досягнення компромісів);
- **лідерство** (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т.ч. за невдачі);
- **креативність, оригінальність та ініціативність** (здатність генерувати нові ідеї, варіативність мислення, свобода);
- **гнучкість і адаптивність** (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, вміння оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах).

Методи навчання:

- *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, Office 365), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, робота з підручником/книгою, робота з інтернет-джерелами, робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами;
- *наочні*: ілюстрування, демонстрування, спостереження;
- *практичні*: розв'язування задач/кейсів, вправи, дослідні роботи, завдання, звіти, проєкт, проблемне навчання.

Примітка: науково-педагогічні працівники можуть доповнити перелік методів навчання відповідно до змісту ОК.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Самот робота	Конс.	*Форми, **методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальні засади теорії та методики викладання фахових педагогічних дисциплін Тема 1. Предмет і завдання методики викладання фахових педагогічних дисциплін як науки і навчальної дисципліни.	10	2	2	6		УІО – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 2. Стандартизація підготовки фахівців у ЗВО	12	2	2	6	2	УІО – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 3. Зміст освіти у закладі вищої освіти	14	2	2	8	2	УІО – 2 б. МСК – 2 б.
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6	20	4	12 б.
Змістовий модуль 2. Технологія викладання педагогічних дисциплін у вищій школі Тема 4. Зміст навчання у вищій школі	15	2	2	10	1	УФО – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 5. Провідні форми й типи навчання у ЗВО. Форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Форми викладу навчального матеріалу у вищій школі	16	4	2	10		ПФО – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 6. Контроль і оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти	15	2	2	10	1	УФО – 2 б. ПФО – 2 б.
Тема 7. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи здобувачів вищої освіти	17	2	4	10	1	УІО – 2 б. ЗД – 2 б.
Тема 8. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури	19	4	4	10	1	ДР – 2 б. ТВПР – 2 б.
Тема 9. Організація виховної роботи у ЗВО	15	2	2	10	1	ЗД – 2 б. МСО – 2 б.
Тема 10. Методика організації педагогічних практик у процесі фахової підготовки магістрів	17	2	4	10	1	ЗД – 2 б. МСК – 2 б.
Разом за змістовим модулем 2	114	18	20	70	6	28 б.
Модульна контрольна робота 1						Т – 30 б.
Модульна контрольна робота 2						Т – 30 б.
Всього годин / Балів	150	24	26	90	10	100 б.

* **Форми оцінювання:** усна (У), письмова (П).

** **Методи оцінювання:** УЮ/ПО – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

Примітка: Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин
1	Підготуйте реферативне повідомлення «Система організації навчання в освітніх педагогічних закладах майбутнього». Реферат передбачає виклад матеріалу із запропонованої теми в обсязі 15 сторінок із висвітленням індивідуальної позиції автора щодо проблеми. Обов'язковими структурними компонентами реферату є: титульна сторінка (зі вказівкою кафедри, теми, групи, прізвища та імені студента, року виконання), план, висновки, використана література. Скласти тести для самоперевірки з теми «Стандартизація підготовки фахівців у ЗВО».	8
2	Надайте загальну характеристику змісту підготовки фахівця за спеціальністю 013 Початкова освіта	8
3	Підготуйте реферативне повідомлення «Педагогічні основи формування професійного інтересу у здобувачів вищої освіти». Скласти тести для самоперевірки з теми «Форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів».	8
4	Здійсніть аналіз навчального плану освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю 013 Початкова освіта.	8
5	Охарактеризуйте структуру і зміст силабусу з освітнього компонента (ОК) «...» (за власним вибором).	8
6	Розробіть структуру і зміст лекції з освітнього компонента (ОК) «...» (за власним вибором).	8
7	Розробіть структуру і зміст практичного заняття з освітнього компонента (ОК) «...» (за власним вибором).	8
8	Складіть тести (диктант) для самоперевірки з теми «Науково-дослідна діяльність студентів магістратури».	8
9	Розробіть структуру і зміст самостійних занять з освітнього компонента (ОК) «...» (за власним вибором).	8
10	Підготуйте портфоліо з методики викладання фахових педагогічних дисциплін, що передбачає такі змістові компоненти: - зміст (перелік матеріалів, розміщених у портфоліо із зазначенням сторінок);	18

	<ul style="list-style-type: none"> - анотація силабусу з обраного ОК; - аналіз сучасного підручника чи посібника з обраних ОК (за всіма критеріями і вимогами); - план-конспект лекції, семінарського (практичного) заняття; - завдання для педагогічного диктанту за обраною темою лекційного чи практичного заняття (вказати мету диктанту, його місце у структурі заняття); - 5 тестових завдань різних типів за обраною темою лекційного чи практичного заняття (вказати місце тестового контролю у структурі заняття); - запис проблемної ситуації для лекційного заняття (за одним із способів створення проблемної ситуації); - сценарій гри (ділової, рольової чи імітаційної), диспуту, тренінгу за обраною темою; - кросворд для перевірки знань за обраною темою лекційного чи практичного (семінарського) заняття (вказати його місце у структурі заняття); - психолого-педагогічна пам'ятка для студентів щодо складання заліково-екзаменаційної сесії. 	
	Всього годин	90

IV. Політика оцінювання

Політика освітнього компонента. Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Теорія і методика викладання фахових педагогічних дисциплін» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою: 40 балів – поточне оцінювання, 60 балів – підсумкове оцінювання.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема усне опитування, фронтальне письмове опитування, виступи на практичних заняттях, самоконтроль, самооцінювання, перевірка результатів виконання різноманітних творчих завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем вищої освіти тощо.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за критеріями подано у таблиці 1 силабусу освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного балу, однак при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати 40 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувача вищої освіти у формі складання екзамену. Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється без складання іспиту за результатами поточного і модульного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом, і набрав при цьому не менше як 75 балів. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти за його згодою.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час аудиторних (практичних) занять

К-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2	Здобувач/здобувачка освіти засвідчив/-ла осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал висвітлює правильно, чітко, логічно, послідовно. Здобувач/здобувачка освіти вільно оперує науковою термінологією, системно усвідомлює нові для нього/неї факти, поняття, терміни, аргументовано висловлює власну думку, використовуючи основну та додаткову літературу; здатний до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні. Здобувач/здобувачка освіти володіє загальними та спеціальними компетентностями, уміє інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової й вищої освіти. Знання, вміння, навички, компетентності здобувача/здобувачки освіти відповідають очікуваним результатам навчання.
1,5	Здобувач/здобувачка освіти володіє системними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, добре володіє термінологією, опрацював/-ла основну та додаткову рекомендовану літературу, вміє аналізувати, встановлювати суттєві зв'язки між явищами та фактами, наводити власні приклади, робити висновки. Відповідь в цілому логічно обґрунтована, повна, проте наявні окремі несуттєві помилки, неточності. Практичні завдання виконано на достатньому рівні.
1	Здобувач/здобувачка освіти виявляє часткове розуміння основних положень теоретичного матеріалу, нездатний/-а до обґрунтування та аргументації відповіді, недостатньо володіє категорійним апаратом, не використовує додаткову літературу. Практичні завдання виконано, проте наявні помилки, неточності.
0,5	Здобувач/здобувачка освіти має фрагментарні знання, здатний/-а відтворити меншу частину навчального матеріалу, під час відповіді припускається суттєвих фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей.
0	Здобувач/здобувачка освіти не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 5 балів;

підготовка наукової публікації у збірнику тез – 3 бали, у фаховому журналі – 5 балів;

- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів (10 балів за наукову роботу, 10 балів за додатки до роботи (навчальні посібники, електронні та друковані матеріали).

Порядок присудження додаткових балів затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти (витяг із протоколу засідання кафедри № 1 від 29.08.2022).

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання. Відвідування занять є обов'язковим.

Якщо здобувач/здобувачка освіти відсутній/-я з поважних причин (хвороба, працевлаштування за фахом, навчання з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування, технічна проблема й неможливість приєднатися до дистанційного заняття і т. ін.), він/вона може скласти викладачеві пропущений матеріал у день консультації викладача відповідно до графіка, затвердженого на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив/-ла впродовж семестру (з поважних причин), таким чином покращити свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії. Повторне складання екзаменів допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації під час виконання мультимедійних презентацій, виконання проєктів, написання тез, виступів тощо;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, методичної) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких фактів – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПІ, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання ([Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є іспит, що проводиться у вигляді тестування. Тестові завдання сформовані за темами, передбаченими структурою освітнього компонента, і складаються з чотирьох варіантів відповіді, один із яких правильний.

VI. Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Авдєєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдєєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; Проблеми освіти. К. 2001. Вип.24 С. 108-111
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник. К.: Либідь, 1998. 560 с.
3. Барбашова І.А. Дидактика: навч. посібник для ст-тів ВНЗ. 2-е видання. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 228с.
4. Барбашова І.А. Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ. 2-е видання. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 126с.
5. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2005. 252 с.
6. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. Вид. 3-є, доопрац. і допов. К. : Знання, 2008. 568
7. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб.. К. : Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.
8. Вітвицька, С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб.- К. : Центр навчальної л-ри, 2005. 398 с .
9. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи. За модульною системою навчання. К., 2005. 395 с.
10. Волкова Н.П. Педагогіка. К.: 2013. 575 с.
11. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: Навч. Посібник. Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2010. 242 с.

12. Кайданова Л. Г., Мнушко З.М. Модульна технологія навчання. Навч.-метод. посібник. Харків.: Золоті сторінки, 2002. 83 с.
13. Колот А. М. Реалізація основних принципів Болонської декларації при підготовці фахівців економічного профілю. Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. 2004. Вип. № 37. С. 3-21.
14. Кремінь В. Філософія освіти XXI століття. Урядовий кур'єр. 2003. № 23. С. 6—7. 6 лют.
15. Левківський К. М., Сухарніков Ю. В. Завдання щодо забезпечення якості вищої освіти України в контексті Болонського . Вища школа. № 5-6, 2004, С. 89.
16. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. К.: Знання, 2009. 387 с.
17. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Навч. посібник. К.:Знання, 2005. 485 с.
18. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посібник. К.: Кондор, 2009. 670с.
19. Малафійк, І. В. Дидактика : навч. посіб. К. : Кондор, 2005. 400 с.
20. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. За ред. О.І. Сидоренка. К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні». 2003. 144 с.
21. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. К.: ЧП, 2007. 211 с.
22. Нагаєв В. М. Ефективність підготовки кадрів за модульно-рейтинговою технологією. Проблеми розробки та впровадження модульної системи професійного навчання «Модуль-2001». Проблеми сучасного мистецтва і культури»: 36. наук. пр. К.: Науковий світ, 2001. С 255-261.
23. Ніколаєнко С. Вища освіта і наука — найважливіші сфери відповідальності громадського суспільства та основа інноваційного розвитку. Освіта України. 2005. № 24. С. 4-8. 29 бер.
24. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. - вип. 61 / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України; редкол.: О.П. Гребельник, Я.Я. Болюбаш, І.А. Шелест та ін. К., 2010. 185с.
25. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. К. : Центр учбової літератури, 2009. 472 С.
26. Слепкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К., 2000.
27. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи: Навчально- метод. посібник. Випуск Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. Панькова А.І. Одеса, 2002. С.424.
28. Щекатунова, Г. Моніторинг педагогічних нововведень. Рідна школа. 2009. № 4. С. 14-17.
29. Щербань П. М. Прикладна педагогіка. К.: Вища школа, 2012. 212 с.
30. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: Навчальний посібник. Луцьк, 2010. 308 с.
31. Ягупов В. В. Педагогіка: Навч. посібник. К.: Либідь, 2003. 560 с.

Додаткова

32. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. К.: Педагогічна думка, 2008. 256 с.

33. Зеленський К.В. Рейтинг як форма індивідуального підходу до всебічного розвитку особистості / К.В.Зеленський, В.І.Козак, О.В.Синишин. Нові технології навчання.К.2001.Вип. 30. С. 166-170
34. Законодавство України про працю : Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. К.: Атіка, 2003. 944 с.
35. Загальноєвропейський простір вищої освіти — досягнення цілей: Комюніке конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти, м. Берген, 19-20 травня 2005 р. Освіта України. № 50. 2005. С. 5. 2 лип. 2005.
36. Згуровський М. Основні завдання вищої освіти України щодо реалізації принципів Болонського процесу та забезпечення вимог сфери праці // Вища школа: наук.-практ. вид. 2004. — № 5—6. — С. 54—61.
37. Ортинський, В. Л. Методика і методи педагогічного дослідження. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студ. ВНЗ. К., 2009. С. 40—53.
38. Пріма Р.М., Пріма Д.А. Реформування вищої освіти в Україні: тенденції та перспективи. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький :РДВ ЦДПУ ім. В.В. Винниченка. Вип.190. 2020, с.34-38.
39. Уліщенко, Андрій. Розвиток креативних якостей педагога в системі підвищення кваліфікації. Освіта і управління. 2009. № 1. С. 126-130. Библиогр.: с. 130

Електронні ресурси

1. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять. ДСТУ 3017:2015: видання офіційне [Електронний ресурс] / розробники: Н. Петров, Г. Плиса. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 42 с. Режим доступу: http://ksv.do.am/GOST/dstu_3017-2015.pdf
2. Вимоги до оформлення дисертації від 12.01.2017 № 40 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
4. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]: веб-сайт. режим доступу до журн. : <http://www.mon.gov.ua/> (назва з екрану).
5. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс] : веб-сайт. режим доступу до журн.: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3> (назва з екрану).
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: веб-сайт. режим доступу до журн. : www.nbuv.gov.ua (назва з екрану).
7. Освітній портал™ – освіта в Україні, освіта за кордоном [Електронний ресурс]: веб-сайт. режим доступу до журн. : <http://www.osvita.org.ua> (назва з екрану).
8. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки від 14 лютого 2022 року. URL: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>